

Europos šlapimo tyrimo rekomendacijų atnaujinimo apžvalga Overview of the update of European recommendations for urinalysis

Elvyra Ostanevičiūtė^{1, 2}

¹ Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Biomedicinos mokslų instituto Fiziologijos, biochemijos, mikrobiologijos ir laboratorinės medicinos katedra Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas

² Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų laboratorinės medicinos centras

El. paštas: elvyra.ostaneviciute@santa.lt

Tikslas: peržiūrėti 2023 m. Europos klinikinės chemijos ir laboratorinės medicinos federacijos atnaujintas šlapimo tyrimo rekomendacijas.

Metodai: atlikta gairėse pateiktų šlapimo tyrimo atlikimo ir vertinimo metodikų analizė.

Rezultatai: gairėse pateikiamos išsamios rekomendacijos, kaip pagerinti šlapimo tyrimo atlikimo ir interpretavimo kokybę Europos klinikinėse laboratorijose ir skatinti diagnostikos technologijų plėtrą. Rekomendacijos apima šias sritis:

- Tyrimo indikacijas: apibrėžia strategijas pacientams, kuriems yra maža arba didelė šlapimo takų infekcijų rizika.
- Mėginių paėmimą: paciento paruošimas ir šlapimo mėginių paėmimas yra pagrįsti dviem kokybės rodikliais: kultūros užterštumo laipsniu ir šlapimo savituoju tankiu.
- Biocheminę analizę: siekiant didesnio tyrimo jautrumo nustatant inkstų pažeidimą didelės rizikos pacientams, rekomenduojami albumino ir $\alpha 1$ -mikroglobulino nustatymas; pateikiami šlapimo baltymų tyrimo reikalavimai ir juostelinių tyrimų kokybės kontrolės rekomendacijos.
- Mikroskopinį tyrimą: atnaujinti šlapimo mikroskopijos metodai, įskaitant bakterijų identifikavimą; pateiktos rekomendacijos dėl automatinių dalelių skaitiklių patikros.
- Bakteriologiją: chromogeninis agaras rekomenduojamas kaip pagrindinė terpės rūšis; peržiūrimos reikšmingo mikrobų augimo ribos ir optimizuojamas tyrimo srautas; leukociturija rekomenduojama atrenkant mėginius jautrumo tyrimui; palaikomas automatizavimas ir greitesnė analizė; Greitam uropatogenų identifikavimui įdiegta spektrometrija; įtraukiami nauji patogenai: *Aerococcus urinae*, *A. sanguinicola*, *Actinotignum schaalii*; sukurta standartinė šlapimo bakteriologinio tyrimo metodika.

Išvados: atnaujintose gairėse pateikiami šiuolaikiški ir įrodymais pagrįsti metodiniai sprendimai, gerinantys šlapimo tyrimo kokybę ir patikimumą klinikinėje praktikoje, kurių įgyvendinimas prisidės prie diagnostikos kokybės gerinimo Europoje.

Reikšminiai žodžiai: šlapimo tyrimas, gairės, mikroskopija, bakteriologija, ėminių paėmimas